

INSTITUT ZA ORTOPEDSKO-HIRURŠKE BOLESTI

"BANJICA"

Informator za pacijente

Reumatoidni artritis

Hirurško lečenje

Institut za ortopedsko-hirurške bolesti „Banjica“
Beograd, Mihaila Avramovića br. 28

HIRURŠKO LEČENJE REUMATOIDNOG ARTRITISA

Reumatoidni artritis je hronično zapaljensko reumatsko oboljenje koje zahvata zglobove, ali ponekad i unutrašnje organe, nervni sistem i kožu. Spada u grupu tzv. sistemskih bolesti vezivnog tkiva. Zapaljenje počinje u sinovijalnoj membrani - opni koja oblaže unutrašnjost zgloba i koja obezbeđuje ishranu zglobne hrskavice i stvaranje zglobne tečnosti. Kao posledica toga dolazi do stvaranja panusa – umnoženog tkiva zapaljene sinovijalne membrane koje ima sklonost ka rastu i širenju. Panus „izjeda“ zglobnu hrskavicu, zglobne okrajke kostiju i ostale strukture zgloba.

Treba imati na umu da je kost kod obolelih od reumatoidnog artritisa često zahvaćena osteoporozom kako zbog smanjene aktivnosti pacijenata, tako i zbog primene kortikosteroida u lečenju ovе bolesti.

Klinička slika se manifestuje bolovima, ukočenošću, deformacijama i poremećajem funkcije zahvaćenih zglobova.

Reumatoidni artritis je široko rasprostranjena bolest, a prisutna je u proseku kod 1% populacije. Češće se javlja kod žena, a naročito u periodu između četvrte i šeste decenije života. Hirurško lečenje ima za cilj ublažavanje posledica bolesti, tj. smanjenje (ili uklanjanje) bola, poboljšanje obima pokreta obolelog zgloba i poboljšanje kvaliteta života pacijenta. Lečenje je timsko i u njemu učestvuju ortoped, reumatolog i fizijatar.

S obzirom da je ispoljavanje bolesti slično, bez obzira na zahvaćeni zglob, i principi hirurškog lečenja su slični. Treba u svakom slučaju imati na umu da je, što se lečenje ranije započne, operativni zahvat manjeg obima, poštedniji po oboleli zglob, a i završni funkcionalni rezultat je bolji.

Sinoviekтомija je delimično uklanjanje zglobne opne koja obuhvata oboleli zglob. Time se uklanja reumatoidni panus (umnoženo tkivo zglobne opne koje je izmenjeno i više nema zadovoljavajuće svojstvo u olakšavanju pokreta u zglobu). S obzirom da panus predstavlja mesto aktiviranja reumatske bolesti, ovime se i tok bolesti usporava.

Ovom operacijom se uklanjujaju otok i bol, tok bolesti se zaustavlja ili usporava, a pokreti se poboljšavaju. Vremenom se zglobna opna obnavlja. Prednost ove operacije je što je najmanjeg obima, a najvećeg funkcionalnog efekta. Problem je što ova operacija ima svrhe samo u ranim fazama bolesti, kad zglobna hrskavica još nije znatno oštećena, a u ovako ranoj fazi bolesti se pacijenti obično još nisu javili lekaru.

Resekcija zgloba se radi kad je zglobna površina znatno oštećena. Tom operacijom se uklanja oštećena hrskavica čime se uklanja bol i poboljšava obim pokreta obolelog zgloba. Ovu operaciju ne treba raditi na ‘nosećim’ zglobovima (koleno, kuk i skočni zglob). Najbolji rezultati se postižu na stopalu i laktu.

Osteotomija je operacija kojom se, pojednostavljeno rečeno, popravlja osovina obolelog zgloba. No, pošto kost zahvaćena reumatoidnom artritisom vrlo često loše zarasta posle preloma ili posle osteotomije, ova se operacija radila izuzetno retko.

Atrodeza (ukočenje zgloba) je operacija kojom se uklanja obolela hrskavica, krajevi kosti postavljaju u najfunkcionalniji položaj, a potom se primenom raznih ortopedskih sredstava postiže da krajevi kosti zarastu u položaju u koji su bile postavljene. Ovom operacijom se uklanja bol i zglobu se daje stabilnost; rezultat operacije je trajan. Mana ove operacije je što posle nje u tom zglobu više nema pokreta, tako da je rezervisana samo za najteže slučajeve oboljenja, tj. kada se proceni da ništa drugo ne bi dalo zadovoljavajući rezultat.

Aloartroplastika (ugradnja veštačkog zgloba) podrazumeva uklanjanje obolelog dela zgloba i njegovu zamenu materijalom koji je dizajniran tako da u najvećoj mogućoj meri zamenjuje te zglobne površine. U praksi su se najbolje pokazale ugradnje veštačkog zgloba kuka i kolena.

Ovom se operacijom uklanja bol i poboljšavaju se pokreti obolelog zgloba. Mane ove operacije su što obim pokreta ne može da bude kao kod zdravog zgloba, a i što vremenom može da bude potrebna zamena veštačkog zgloba zbog ‘trošenja’ kosti ili materijala od koga je veštački zglob napravljen.

Takođe, ugradnja veštačkog zgloba kuka je potrebna kod preloma vrata butne kosti jer kost zahvaćena reumatoidnim arritisom ima manju sposobnost zarastanja od zdrave kosti.

Moguće komplikacije hirurškog lečenja su kod obolelih od reumatoidnog arritisa češće nego kod pacijenata koji od ove bolesti ne boluju. Rizik od infekcija je veći zbog slabog imuniteta bolesnika i procenjuje se da je oko 3% kod ugradnje veštačkih zglobova. Zbog slabog kvaliteta kože i vezivnih tkiva češće dolazi do usporengog zarastanja rane. Smanjena pokretljivost pre operacije često dovodi do toga da postoperativna rehabilitacija bude usporena.

Direktor Instituta:
Prof. dr Slobodan Slavković

Rukovodilac Stručnog tela za lekove, kvalitet i akreditaciju:
Prim. mr sci. med dr Vesna Nikolić

Služba za opštu ortopediju- žensko III
Dr Veljko Jovanović

Zaveden pod brojem:
i-13/88

“BANJICA”

INSTITUT ZA ORTOPEDSKO-HIRURŠKE BOLESTI

“BANJICA”

2014. godina

Designed by: Ana Živković, B smart media servis d.o.o.

Institut za ortopedsko-hirurške bolesti „Banjica“
Beograd, Mihaila Avramovića br. 28

www.iohbb.edu.rs

www.bsmart.rs